

Lagkage

Benny Andersen

Og her er så stuen. Nu skal De bare se om lidt, hvis De blir så længe, så kommer solen, fra klokken tre og resten af dagen – når her er sol altså.

Nej, bad har vi ikke, men det er sådan noget jeg ikke tror man savner, når først man ikke har det. Derovre ligger grønthandleren, og der viktualiehandleren, det er lidt op og ned med hans leverpostej, men han skal bare ha en opsang engang imellem.

På næste hjørne ligger bageren, der handlede jeg i mange år, det er sket med det nu, men det behøver De jo ikke at føle Dem forpligtet af. De lavede udmærket brød derhenne. Om søndagen tog vi gerne en tørkage til kaffen, og der havde bager Dam nogen, der var tørre på den rigtige måde, De ved, lige tilpas klæbrige indeni.

Vi stod først udenfor og så på varerne, og jeg spurgte: Hva med et stykke kringle, Hen-

ry, var det ikke noget for en gangs skyld? Eller et stykke kransekage? Somme tider, når vi var rigtig pjattede, ku vi osse finde på at sige: Hva med en stor beskidt napoleonskage? – Ja, jeg håber ikke De er sart, vi mente selvfølgelig ikke noget med det. Eller en chokoladebolle. Men nu var vi vant til at spare fra de unge år, så det blev altid til at vi holdt os til de tørre. Ikke desto mindre har jeg ikke een, men hundrede gange spurgt ham, om han ikke kunne tænke sig et stykke lagkage. Jeg ku godt ha undt ham det, han var så tynd og hulkindet, så jeg næsten skammede mig over at vise mig med ham på gaden, jeg sørgede altid for at han hade mindst to trøjer på under frakken for at se ud af lidt, så en smule fløde-kalorier ville ha rettet op på ham. Men, næh, sagde han altid, det er for fedt for mig. Så det er da ikke underligt, at jeg i god tro blev stående ved de tørre, vel?

Årene gik, han blev tyndere og tyndere, jeg affandt mig med det, polstrede ham godt med uldne trøjer og halstørklæder når vi var ude. Hovedet kunne jeg jo ikke gøre noget ved, men når han fik kraven godt op om hagen og

hatten ned i øjnene, var der såmænd ingen, der bemærkede noget.

Så gik det hverken værre eller bedre, end at min søster på Amager skulle ha stor fest en lørdag, og jeg stod i køkkenet, og de var så tilfredse og spiste så godt, at da de nåede til kaffen og lagkagerne, var der næsten ingen, der kunne få en bid mere ned, enden blev, at jeg fik et par stykker lagkage med hjem.

Næste dag var det søndag, og da klokken slog tre, begyndte Henry at ta trøjerne og frakken på som sædvanlig, og jeg siger: Hvor skal du hen?

”Skal vi ikke til bageren?” spørger han.

”Ikke i dag,” siger jeg så, ”jeg har lagkage med hjem fra i går, tag du bare tøjet af igen.”

Men da jeg så stiller lagkagen foran ham, blir han endnu mere stille end ellers og stirrer bare på den.

”Hvad er der i vejen,” spør jeg.

”Ikke andet end, at jeg ikke kan spise den.”

Her må jeg indskyde, at det var en dejlig lagkage med meget fine bunde, flere lag for-

skelligt syltetøj og et tykt lag fløde-skum, og den var pyntet med appelsinskiver og chokoladestykker og krymmel i flere farver.

”Hvad er nu det for noget pjat,” sagde jeg, ”her har vi ikke fået lagkage i enogtyve år, og når jeg så endelig kommer med et stykke, kan du ikke spise det.”

”Jeg har aldrig brudt mig om lagkage,” siger han og ser ned for sig.

”Det var meget,” siger jeg så, ”her kommer jeg med noget lækkert i stedet for de evindelige tørre kager, og så viser det sig, at du ikke bryder dig om det. Du vil måske ha at jeg skal spise det, jeg med min figur – du ku ellers nok trænge til det.”

Men han så så brødebetyngt ud at jeg ikke anede uråd, så jeg sagde bare: Nå, men så prøver vi lidt senere.

Ved aftenkaffen stillede jeg lagkagen frem igen, og denne gang tog jeg et stykke med selv for ligesom at anspore ham lidt. Han tog osse en bid, men sad længe og vendte og drejede den i munden. Ta nu og synk, mand, sagde jeg, og det gjorde han så, hvorefter han lagde skeen

fra sig.

”Hvad går der af dig,” sagde jeg, ”skal jeg sidde her alene og spise lagkage, som jeg slet ikke har godt af?”

”Det er for fedt for mig,” sagde han bare, ”det ved du jo.”

Se, nu kunne jeg godt li og spørge Dem, hvorfor en mand, der ikke har fået et ærligt stykke lagkage i enogtyve år, når han så endelig får et stykke, ikke kan få det ned? Jeg mener kun der kan være een forklaring: På en eller anden måde har han fået nok af det.

En anden en ville da kaste sig over det, selv om man vidste det ville sætte sig på sidebenene, men han, der var så mager som et skelet, han skubbede det fra sig.

Så var spørgsmålet bare: Hvor blir man så overfodret med lagkage, at man ikke kan få en bid ned derhjemme, hvem har råd til at proppe en mand sådan med lagkage, at han ligefrem får lede ved det – husk på, lagkage er jo ikke billigt i dag. Jeg kan kun se een forklaring: En bagerjomfru.

Sådan en kan altid organisere noget, når

hun blir varm på en eller anden. Og her hade han i enogtyve år søndag efter søndag påstået, at det ikke var noget for ham, at det var for fedt – og jeg var hoppet på den hver gang, godtroende som jeg var.

Men jeg ville nu alligevel gi ham en chance, nu vi hade holdt sammen så længe, der er trods alt ting der binder, minder og sådan. Så da han kom fra arbejde næste dag spurgte jeg som jeg plejer: ”Er du sulten?”

”Om jeg er, hvad vanker der?”

”Stegt rødspætte, fin og frisk, men du må først spise din lagkage fra i går, ellers står den og blir kedelig.”

Han blev helt underlig i ansigtet.

”Jamen, når jeg nu ikke bryder mig om det,” sagde han. Men så tog jeg osse bladet fra munden:

”Nu skal jeg sige dig noget,” sagde jeg, ”jeg ved ikke hvor du går hen og får din lagkage, og jeg er osse flintrende ligeglad hvor meget lagkage du spiser uden for huset, men hvis du af den grund tror du kan kaste vrage på min lagkage, må du tro om igen.”

Han vidste ikke hvor han skulle gøre af sig selv, og spurgte hvad jeg mente med det.

”Det behøver jeg vist ikke komme nærmere ind på,” sagde jeg bare.

Så tog han selv tallerkenen med lagkagen og bar den ind i stuen. Da jeg kom ind lidt efter, var den allerede tom. Men jeg følte mig nu ikke helt overbevist, for når man har spist lagkage plejer der at være tværet lidt ud hist og her på tallerkenen, men den her var næsten helt ren.

Jeg skulle ellers ud til rødspætteerne igen, men jeg blev derinde og støvede af og sådan, jeg kiggede i papirkurven, jeg så efter i skabe-ne, og så fandt jeg på at se ind i kakkelovnen, og ganske rigtigt, der lå den nok så nydeligt med flødeskummet nedad.

Jeg gik ud og hentede et nyt stykke.

”Nu spiser du det, mens jeg ser på det,” sagde jeg.

„Jamen når jeg nu ikke kan!”

”Nå så det kan du ikke! Men hos din bagerjomfru er der ikke noget i vejen, der kan du fylde dig, så du ikke kan få et stykke mere ned, selv om det er din egen kødelige kone, der

kommer med det.

”Ba-bagerjomfru,” stammede han.

”Ja,” sagde jeg, ”bager-jomfru.”

Han ville sige noget, men munden gik bare op og i et par gange, så tog han skeen igen.

”Du behøver ikke se sådan ud,” sagde jeg, ”jeg har ikke kommet gift i – ikke endnu.”

Så gav han sig pludselig til at gaffe det i sig i store mundfulde, og så snart han var færdig, for han ud og brækkede sig.

Se, hvis ikke det er et bevis, så ved jeg ikke hvad bevis er. Tænk, han hade fået sådan en overdosis af lagkage hos den mær, at han brækkede sig, bare han fik et stykke til. Og ikke nok med det, han skulle heller ingen rødspætte ha. Det må ha været nogle ordentlige orgier de har holdt. Og her har jeg gået og vartet ham op, stoppet hans strømper og passet hans guldfisk i enogtyve år og bare troet han var lidt dum, og så i løbet af et døgn åbner der sig en afgrund af falskhed under en.

Siden gik der ikke en dag, uden jeg købte lagkage og tvang den i ham.

Jeg husker tydeligt den sidste dag han var

hjemme, da sagde han:

”Hvis jeg alligevel skal ha noget jeg ikke kan li, kan du så ikke købe napoleonskager til mig, dem bryder jeg mig heller ikke om, men jeg tror bedre jeg kan holde dem i mig.”

Så tabte jeg tålmodigheden:

”Det ku du li, hva, først smovse i lagkager ude, og så fortsætte med napoleonskager herhjemme – næh, jeg får ingen agtelse for dig, før du selv kommer og ber om din lagkage, her i dit eget hjem.”

Han sad længe og så frem for sig, tog en bid af og til, og da han hade spist det halve, gik han ud. Jeg troede bare han skulle ud og brække sig som sædvanlig, men han kom ikke igen.

Næste dag kom der besked fra hans søster, at han var flyttet derhen. Selvfølgelig må han betale noget til mig, men det blir alligevel ikke nok til, at jeg har råd til at sidde i en stor lejlighed alene, det er derfor jeg vil bytte.

Jeg har set ham et par gange senere, jeg hade nær fået et chok, han var næsten blevet tyk.

Jeg synes det var meget ufint af ham. Det var fakta det samme som at demonstrere at han ikke hade fået ordentlig mad i de enogtyve år, og det har jeg hans egne ord for, at han fik: Du laver god mad, det må man i hvert fald sige, sagde han altid. – Det satte sig bare ikke på ham. Ikke før han flyttede.

Det blir ikke så nemt at slippe vinduet her. Jeg skulle næsten forklare Dem, hvordan han ser ud, så kunne De måske skrive til mig, om han kom forbi engang imellem, så var det, som om jeg alligevel ikke var helt ude af sagaen.

For resten er jeg ikke helt sikker på, at jeg vil bytte. Deres lejlighed er jo ikke særlig stor, jeg ved ikke hvordan jeg skal få plads til møblerne. Men nu har jeg da Deres nummer, så jeg gir besked en af dagene, men som sagt, tror jeg ikke – ja, naturligvis, jeg skal da ikke holde på Dem, jeg skal selv i byen inden butikkerne lukker – nu skal jeg følge Dem ud.